

СТАРМАЛИ

ГОДИША VII.

„Стармали“ излази трипут месечно. Годишња цена 4 ф. — годишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Србију и друге крајеве 10. — 5. — 2½ динара. — Власник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; главни сарадник Абуказем. Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду. — Рукописи се шаљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Wien IX. Porcellangasse, 56.) — Преглата и све ште се тиче администрације, штампарији А. Пајевића у Новом Саду.

Кад већ мора . . .

Кад већ борбе бити мора
Међу браћом једне крви,
Бар да није топом страсти
Која тежи све да смрви.

Кад већ мора бити боја —
Бар таког нам не дај, боже,
Каквог боја међу браћом
Тек им душман желит' може.

Кад се мора много згазит'
На мегдану братског трења,
Не згазимо барем стазу
Могућега измирења.

Жалосна је борба свака
Где се брат на брата стрви,
Где се срца болом леде,
Суза тече место крви.

Кад већ мора бити борбе,
Бар не гон'мо турске хајке,
Сећајмо се у сред боја
Да смо синци једне мајке.

То ја кличем са дна срца,
Из сред душе задрктане,
И те речи страха мога
Ја на обе шаљем стране.

Кад већ мора бити борбе, —
Ал ме трже мис'о нека:
Зар баш борбе бити мора?!
Не ма л' каква друга лека. . . .

Шетња по Новом Саду.

CLXXX.

Даклем су речи: „лармације,“ „бесомучна дрека,“ „дечурлија,“ „пустолови“ и т. д. — (употребљене за наше најодличније политичне борце) стекле већ грађанска права у ступцима „Заставе,“ и тако сад с правом можемо очекивати, да ће се за који дан почети вадити и друге китњасте речи из истог лексикона, из кога су и оне горехваљене позајмљене, а те су речи: „кнежеве убијце,“ „блудни синови,“ „дозрели за лудницу“ и т. д., које ће титуле због своје финоће ући без сумње и у ново умножено издање папчевачког „Отменог света.“ И кад ту радост доживимо (а на прагу је већ) онда ћемо се и ми поклонити, и нашим „нотабилитетима“ дати за право, што су се назвали „Српско-народ“-на странка, јер „Српски народ“ заиста тако исто пише. Ко у ово сумња нека узме наочаре из фијоке па нека прочита оно, шта „Застава“ данас против једнога дра Полига — разумите Срби браћо — против Полига-Десанчића пише. Она вели, да „види дра Полига у друштву са „Турским народом“ и социјалистама,“ да др. Полит „потказује“ (денунцира), говори о неком његовом „кумовском маслу“ и т. д. Кад „Застава“ тако захваљује човеку, који се за њезина начела двадесетитри године као Милош Обилић борио, који је стајао на мегдану на најстрашнијим местима, који је неуморим био у уставној борби за права српска и за славу имена српског, е—онда престаје сваки „Gemüthlichkeit“ и онда је сав изглед, да ће се пљуваонице почети јако тражити и куповати!

После других „иберашунга“ изненади нас у последњој „Застави“ и „Позив“ на конференцију бирачку у Уљму; потписао га Цамбас из Кусића, Барбос из Врачевгаја и остали „нотабилитети“ банатски. Биће ту и „умољени“ г. Касапиновић, а без сумње и адлатус његов Каменко (за овога се не каже да ли је „умољен“ или он иде с драге воље и без молбе). Наравно после белопркванског Меца, ваља да дође и уљмански Седан за „нотабилитете“ наше, јер сад ка-

WWW.UNILIB.RS
У
Н
И
В
Е
Р
С
К
А
Б
И
Б
Л
И
О
Т
Е
К
А

ко се наш брат Панта одрекао светске политике, мора се састаћи с барјаком у руци Цамбас из Кусића и Барбос из Врачевгаја! Него ако им и овај збор, као онај у Белој цркви, претрпи кораблекрушеније, нека „прваци“ наши не дешперирају као оно Чангови кад их је вода потопила, јер осим Уљме има још и других Шпарта и Атина српских у оним крајевима, та ено на уљманском „позиву“ има заступљене и друге меродавне општине, ено им: Делиблато, Кајтасово, Парта, Дупљаја, Гребенац и т. д., па кад не ваља шта се у Новом Саду и Сомбору ради, има хвала богу довољно места, која су позвана да предњаче и светле.

Кад се тако изређају сва наша села, што их год имамо, почињући од Сурчина, па све до Кикинде, у предњачењу у вођењу народних послова, онда ће опет ред доћи на Нови Сад, само што ће Нови Сад, који се некад звао римски Шанац, а сада се зове Ujvidék, онда носити сасвим друго име, а можда му већ онда неће ни требати никаквог имена. Кад сад Панчево хоће да отме скиптар Новоме Саду, и да га пренесе у Уљму, онда би право било да се скиптар тај за тим и даље носи кроз свих наших рецимо 1000 општина, па нека скиптар тај у свакој општини бар годину дана постоји и тако ће дакле после 1000 година опет доћи ред на Нови Сад. „Застава“ ће онда бројати 1019-ту годину свога излажења, а брат Тоша Бекић ће издати нов речник пристojности у 30 дебелих свезака: 1. свеска доћи ће до речи: „Апстиненцијаши“, 2. до „Букачи“, 3. до „Велико-Кикиндски програм“, 4. до „Голуждравци“, 5. до „Дечурлија“, 6. до „Ентеши“, 7. до „Живно Милан Грозни“, 8. до „Застава“, 9. до „Иска-

ријот“, 10. до „Јекелфалуши“, 11. до „Каменко“, 12. до „Либерално-мађарска странка“, 13. до „Мађарско-либерални програм“, 14. до „Не крије се за банак“, 15. до „Остојићев кум“, 16. до „Пустолови“, 17. до „Ругала се шернења лонцу“, 18. до „Социјалисте“, 19. до „Турски народ“, 20. до „Уљма“, 21. до „Феишиани“, 22. до „Хијене“, 23. до „Црвљиво“, 24. до „Чактешик паранчолни“, 25. до „Шкрибана“, 26. до „Ћунис“, 27. до „Ћорави“, 28. до „Цамбаса“, 29. до „Њихова екселенција“ и 30. до „Људи без начела“. Овај ће речник служити млађем нараштају за поуку, како се у пређашња времена достојанство журналистике чувало, али то ће имати више историјске вредности, јер тада већ неће бити више у моди тај начин писања у новинама, него ће се противне партаје батинама и доронгама дебатирати, а гореспоменути и у том речнику сабрани начин само је увод и почетак том потоњем начину.

Докле до тога сретнога времена не дође, мораћемо се задовољити и овим садањим, само би морали израна се навикавати на тај штил и језик, и ја држим да као год што је донешен закон, да се у првом разреду основних школа мора почети учити мађарски, тако би ваљало да наши „нотабилитети“ кад дођу на угарски сабор, (јер садим је избор сигуран) предложе, да се у првој основној школи већ почне та модерна штилистика учити, а учебну књигу за тај предмет, нека напише „Заставин“ извештач са белоцркванске конференције.

Аб.

ПОДЛИСТАК

„КЛИН КЛИНОМ“

(Хумореска).

I.

Знате ли ви Енглеску краљицу?

Незнате?

Е па неје ни чудо, немора баш сваки човек да зна Енглеску Краљицу. Истина за то „не треба дар“ — знати Енглеску краљицу по само мало тих буђавих банака. А ко што знате — буђавих банака може да има и свака шуша, стрпа их у буђелар, узме, — или управо кад има пара немора баш да он сам узме — кофер, него га да понети на „ајзлибан“, извади „булету“, седне или боље рећи згура се у „вагон“ (немора бави да буде I или II класа, — да јефтиније кошта), — пиштаница зазвжди — па хајд дико, — возиш се да све везе или правије рећи, да ти се сва утроба стресе. . .

То сам паметно казао? Шта? Хехехе.

А знате ли Пешту?

Некоји знате, а некоји незнате?

Е па неморате баш сви да знате. То није никакав грех. Да сте којом срећом — или несрећом, — de gustibus non est disputandum — Карловачка наименованост, ви би сте зацело знали за Пешту, — али пошто нисте (ја то позитивно тврдим за све читаоце „Стармалог“ јер сам уверен

да фактична Карловачка наименованост нечита „Стармалог“), — то је наравски да многи Пешту само по добром, или мање добром гласу јој познајете.

Еле да неби они, који незнају били и даље у неизвесности, ја ћу да им кажем да Пешта лежи на Дунаву vis—a—vis Будиму а испод Ваца т. ј. оног места у ком се налази највеће мађарско свеучилиште, на ком се предаје једини предмет више државне науке и то је: о мађарској слободи штампе за немађаре.

Сад знате — јелте?

У тој Пешти има многих „памјатодостојности“, — н. пр. Пешта је чворова тачка (Knotenpunkt), кроз који се из разних српских крајева иде у Кикинду (а из Кикинде бог зна куд).

А — пардон — умало не заборавих. Ту вам је и — Енглеска краљица.

Шта — ви вртите главом? Неверујете?

Мислите — да боме, није Пешта Лондон.

Тако је, — али ипак је Енглеска краљица у Пешти. Срамота је, читаоци моји, ако то не знате, кад то сваки ђак зна. Но можда ни ђаци не би знали, кад та Енглеска краљица не би била — кафана,

Ала, то сте ви слутили?

Може бити.

Али зацело ни неслутите каква се ту чине „созаклетија“.

И ја ћу за сад једно да издам.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

У Ш Т И П Ц И.

§. Па кад је владин комесар распустио белопрквански збор, то је онда очевидно да „Застава“ има право што вели, да је збор хтео да прими онај нови програм, што мађарској влади попушта!

□ Штета што није у Белој цркви дошло до бројања гласова, те би онда бројеви говорили ко има право, и онда би могао Каменко издати ново издање своје књиге „Говор бројева.“

○ Кажу неки да г. Касапиновић по средним местима иде да гастира. Но ми би рекли да он иде да густира (нови програм).

+ Но о томе густу не важи она пословица: „De gustibus non est disputandum“, јер о овоме би се густу могло баш и дишпутати.

△ Г. К— је дакле прошао у Белој цркви као Наполеон на Седану. (Јер и ово је било насе-даније.)

☛ Дакле сад ће нам г. К— да иде у Улму. Но ми смо уверени да ће он и Улмер-герштеле брзо бити сит.

⊗ Кад су они тако храбро отели нашу „Заставу“ онда ће је они чини ми се скоро метнути као трофеју у — музеум, да се одмара.

У тој „Енглеској краљици“ дакле има један сто', Оно управо има више столова, али је овде главно тај један сто', како се уђе с улице с десне стране у углу. Велики је и округо да могу око њега сести и десеторица.

Тај је сто' српски. Т. ј. он је управо својина кафеџије, који је неки Француз, али за тим столом обично седе „Срби“ и то већином оне категорије која се у ђачком жаргону изражава са речију „раја“.

Кафана као и свака друга кафана могла би бити боља и — јефтинија (то је сасвим природно, јер човек не иде у кафану да пије ванредну кафу, кад може и код куће да има то уживање. Кафеџија мисли: Срби су на такав поступак већ научени). Ту су и две „касирке“ — на које се не могу тужити да Србима каква посла чине. Новина нема много, управо колико тек да се види шта је ново, — а српских новина скоро никаквих. Ваљда зато што долазе — Срби. Но за то су билијари и карташки столови скоро перманентно у опсадном стању.

Једног лепог зимског дана седло је њих четворо око тог стола. Било је тако у сумрак. Насред астала шест чаша пуних — воде!

Па и покрај воде водио се веома жив разговор о свему и — ничему. Тако то обично бива у последњој четврти ма којег месеца. Па тако и сада. Није се, истина нико тужио, али сваки је знао да смо сви узајамно чисти т. ј. наши џенови. Нити се играло билијара, нити се картало.

☞ Ја сам уверен, да ће Каменко одмах, чим се врати сад с овог агитаторског пута, издати нов — Сановник.

⊗ Новосадска варошка општина донесе ономад закључак, да се сенска пијаца из санитетских обзира премести са досадањег места на онај плац поред варошке — болнице! На здравље! вели мој пријатељ М.

☛ Г. Касапиновић је тако после усвојења Кишиндског програма отишао у Карловце на неки савет, чини ми се митрополитски.

□ А као што је познато, на „митрополитском савету“ понајвише се решава о разводу оних, који би требало да у љубави и заједници живе.

△ Мој брат Тошица вели: Ја се не бојим никог, ја стојим увек на пикету!

○ Кад смо се већ тако расцепили и расцепали на двоје, бар да наше половине чине рогове једној истој грађи на згради нашег народног благостања!

* У Новом Саду отвара неки Бергхер вештачко позориште са мађијским преставама. Да нам неће само изволшебствовати какав нов политични програм! То би тек био „иберашунг!“

Аб.

Одавде је веома леп изглед на Дунав и преко Дунава на будимски двор. Пред носом нам стоји грдна зграда варошког „редута.“

Разговор се водио што но реч с брда с дола.

Један млад докторанд права загледао се кроз прозор, па се тек у сред разговора о незнам чијој „љубазној сцени“, окрете и запита сасвим озбиљно браца Куку:

„А знате ли ви браца Куку, зашто овај Дунав тече овуда?“

„Кад немате новаца за пиво, да можете пити бар воду,“ — одговори овај кратко.

„Auch nicht schlecht“, рече докторанд „само што би за ту цел човек морао да пумпује воду, — а кад би већ морао да „пумпујем“, онда би волео пумповати новце него воду.“

„Боме докторе у том послу радо би ти и ја помогао — као човек од струке,“ додаде један техничар. „Ах браво! ево Шебека,“ настави показујући редуту, одакле! се батргао један младић, омалена али вижљаста раста који никад није могао да седи мирно на једном месту, па зато су га прозвали „Шебек.“ С њиме се друштво доста пута шалило, али за то је он имао једну особито добру страну, т. ј. имао је свакад — новаца. За то је „Шебек“ био радо приман у друштву. Али чим би се удалио, праштајући се строго по одредбама „Отменог света,“ — ту наравно да би заостали искрени „пријатељи“ правили за њим свакојаким примедаба.

И В Е Р Ј Е

Ђира. Кажу да се наш драги народни мученик у болести својој у лицу јако изменио.

Спира. Даклем кад би сада кући дошао можда га „Застава“ не би ни познала.

Ђира. А, то већ не. „Застава“ би њега познала. Само не знам би ли он њу познао.

Проба пера.

XVI.

Где је истина.

Људи веле да је
Истина у вину;
И ја ћу потписат'
Ту изреку њину
Ал и лаж је близу
— Убила је тама!
Она с' често виђа
У наздравицама.

XVII.

Елиграм.

Намигуша Јулка
Хоће да се уда,
И то жели добит
Момка млада, луда.
Велика је мудрост
Што ту жељу креће:
Зна да је паметан
Запросити неће.

XVIII.

Савет некима те некима.

У великих двора,
Великих палата
Све је на високо —
Ал су ниска врата-
Ако желиш ући,
Не смеш ићи право,
Згрбити се мораш,
Згрбити се здраво.

Г—н.

Да ми је ко у оне сретне дане дошао па казао, да ће доћи време, кад ће г. Светислав заићи по Панчеву, па купити по српским кућама добровољне прилоге за пензиони фонд мађарског будапештанског позоришта, — да ми је то когод онда казао, ја бих га с презрењем погледао и показао му врата.

Да ми је ко онда рекао, да ће цвет панчевачке интелигенције српске склопити међу собом одбор за дочек и купљење прилога на издржавање Чангова, што их послаше у Панчевачки срез да би Србе мајоризирали, — да ми је ко то онда рекао, ја бих пљу-нуо у шаку и ћушио га.

А да ми је ко онда рекао, ах у оне сретне дане, да ће Ника Максимовић, Светозар Касапиновић и његов адлатус Каменко, и т. д. заићи по селима и срезовима, те агитирати за напуштање наших праведних захтева; да ће „Застава“ српске најврсније де-тиће називати „потказивачима“, „гадним лармаџијама“ и друговима „Турскога народа“, — е, браћо, да ми се когод усудио то рећи, ја бих га зграбио за гушу и дотле гњечио, док не би он повукао натраг ту гадну инсинуацију!

Аб:

Свеједно.

Некада су шајкаши имали своје шајке, своју фло-тилу, па се свако јутро морало на рапорту јавити де је која шајка и како маневрира. Пре 48 године до-ђе нов батаљонскомандант шваба Карл Фердинанд Лудвиг фон Гартентал. На ордонацу бијаше лала Рајчевић, па како је целу ноћ банчио, није знао де су шајке ал он ипак опакo мамуран оде новом ко-манданту те му рапортира овако: Јављам покорно Драва очла доле а Херкулес горе; Нептун горе Хил-дегарде доле; Европа доле, Јован Баптист горе. . .

Гартентал није знао шта тај оће, већ мислио да збија шалу па се продере:

А шта то „толе коре; коре толе,“ то ме-ни мој име гледи све јетан.

— Та и мени је све једно, тек морам доћи да јавим, — рече лала, салутира, окрете се и оде.

Паја. О мај шта је то мени те сваку ноћ сни-вам Радића.

Гаја. А што једеш у вече роткве; ти кажеш то је здраво ето како је здраво.

Гиган.

Ђука. Шта би ти сад саветовао Каменку?

Шука. Он се најпре звао „Петар“, па се после кад је очврстао назвао „Каменко“; а сад бих му саветовао, да опет узме старо име своје „Петар.“

Ђука. Дабогме, пак ће бар име „Каменко“ остати у лепој успомени.

Ђука. Јеси ли читао извештај са Белоцркванске конференције.

Шука. Јесам.

Ђука. А у којим новинама?

Шука. (Мисли се). Е, ако ћеш право да ти кажем, ја сад не могу да се за јамачно сетим: да ли у „Застави“ или „Турском народу“, тек само знам, да сам читао.

Аб.

Нешто с пута.

Беше леп дан, после овог једна јупитеровог којим је излио свој грдан кабао воде на нас — беше ми овај пут добро дошао — истина да сам сироман човек, али зато сам опет узео билету од Н. до С. првог плаца — новаца нисам имао толико да ручам Table-hote, него сам свечано шетајући по ходник чачкао зубе, после масне шунке што сам код куће габловао, можда су моји сапутници мислили, да ми је благоутробље снабдевано са бифтеком и надевеним пужевима — што не беше случај, ја опет у смерности својој и немарим за така јела. Лађа је пловила између Баноштра и Паланке — те како је уз воденице пловећи зауставила мало грдну лупу точкава — видео сам — де девојке на баноштарској страни — износе орезану лозу из винограда а чуо сам де лепо певају — од ових песама докле ми је зреник мога ува допуштао прибележио сам следеће.

1.

Ај свилена мантио
Ди те (име нисам добро чуо) попио
Попио ме баш код Ленке
Његове челенке.

2.

Свирај беља стари глас
Виш да мрзи кнез на нас —
Та нека га нек се љути
Ти свирај па ћути.

3.

Ао Като шећеру
Мој круњени бисеру

Бисер круним тебе љубим.
Па се зато губим.

4.

Ој Катице Катице
Моја душо и срце
Неварај ме моја дико
Моја рајска слико.

5.

Ој Милице Милице
Моја славуј тичице
Купићу ти четир рекле
Потписо сам вексле —

6.

Ал сам љуто накасо
Кад сам појас опасо
Па сад несмем певат песме
Ко ме воле — несме.

7.

Ао куме Никола
Нек се чује до Мола
Да купујеш скупе коже
Ама ти се може.

8.

Ој адресо танана
Ти си једна још рана —
Да за тобом нисам пошо
Неби вако прошо. —

даље нисам чуо — лађа је пловила — ја сам мислио о тим песмицама — да се то опет каквог узор попе (sic) тиче.

Како сам пак на том путу прошао о томе ћу други пут.

Један сељанин.

Разбацане мисли.

(Из предавања једног професора; верно прибележено).

. . . . . Даклем, о томе има један доказ у књизи, али ми га нисмо узели. То је даклем трење. Какви су то гости ти метеори? Ви то канда нисте потпуно срочили. Ми смо дакле данас изгубили час. Доста ће бити. Слабо, слабо шта ћемо да радимо? Јесу-ли то занимљиве ствари? Док је човек млад, треба све да учи. Не треба бити тром. Какве формуле? Но, фала богу! Вукосављевић одмах позелени као да је на њега сав терет пао. Ћутите, ћутите! Замислите себи као да сте кинеским зидом ограђени. Само чекајте! Но фала богу! Пасте! Шта? Па за то кажем. Опет тамо неко. Шта је Иванићу Јоване? Него да ћете то казати. Ала је то страшно. Немојте се разговарати. Само пасте! Шта? Нисам загледао. Дакле? Па онда шта је било? Зна, знам. Не, пасте само. Ви знате како се праве лојане

свеће. О циганчићима нису акта још свршена. Умете-ли ви цртати? Куд спада тај појав? Само лагано! А за што није цело небо шарено? Пасте, само лагано! Ено га на! Но, фала богу! Ви не знате онда услов уопште за дуго. Ја сам вам једанпут пет пута каз'о. Ја то могу сасвим замислити. Јел' добро, шта мислите? Случајно сад киша не пада. Но, фала богу! Шта сам ја каз'о? Јел' тако? Само лагано! Сад даље. Но, фала богу. Капљица је, молим вас, огледало. Сума сумарум, шта је било? Ја дакле морам говорити. Ко ме ћу, дакле, дати класу, јел'те Стојаковићу? Зар није тако? Ено сунце одонуд иде. Хад', цртајте. Е, то је здраво мала капљица, мора бити бар као каква бундева. Тако ћете ви око наћи. Ха, тако, тако! Е, то сте се ви нешто слабо потковали. Боље да кажете да не знате. Хајд' добро. Пасте! Даље. Дакле добро. Пасте добро. Пасте! Пасте добро. Пасте, о рефлексји је говор. Ви канда не гледате где је центрум. Код вас је центрум здраво велик. Јао, ја сам држао, да у VIII. разреду нема ни једног, који то не зна. Ја бих само вол'о знати, каква је то тешкоћа? Слушајте! Но, фала богу! Ту, човек мора на штулама стајати. Лепо! Знате, кад рука није сигурна, креда иде куд не треба. Знате-ли ви што о оку? Јесте-ли ме разумели? Пасте добро. Ја бих само вол'о знати каква је то тешкоћа! Слушајте. Логика нас учи. А где то стоји? Хо, брате, ја то не знам Е гле! Добро. Пасте! Чекајте! Ја бих само вол'о знати, како сте ви то учили. Боље да сте казали, да нисте научили, па чист рачун. Кажите ви то, Мостић! Сад смо насели! Још и то не знате? Један зрак мора пасти поред ува, други поред шешира. То вас питати не ћу, али ви ипак морате касти. Шта, шта? А не максимум? Као што видим, то је слабо нешто. Е, па шта је то? То канда не ће бити. Шта, какав шпиритус?! Шта мислите, да паднете кроз ваздух једно 10000 миља, би-ли се усијали? Е, сад он не зна калуп у ципелу да метне. Е, сад морамо мало сократ! ски. Он не зна калуп да метне у ципелу. Но, фала богу, шта ће сад бити? Само оштро! Та ваљда није тако. На чисту еквацију морамо свести. Ваљда с брезовом метлом? Пасте, пасте! Но фала богу! Е, ово је којешта, чисто којешта. Но, шта је сад? Но добро, ја немам ништа „во преки.“ Но, фала богу! Знате-ли ви, Ковачићу, да сте ви једном ногом у гробу? Но, фала богу, једва смо једаред. Е, дед' те сад ви, Мостић. Сад ћемо тек! Мало дужи реп. Пасте! Немојте, да вам кажем као Ковачићу. Је-ли то модла? Дабоме, то је смешно, али та ће задаћа траљава бити. Та чекајте. Е, сад то је философија. Има маочари па не види. Чекааај! Где је плус? Тако. Чекајте, та чекајте! Сад ћемо насести. Натрашке почео натрашке свршио. Врхом од креде треба нисати. Но, то је ђаво у торби. Ево формуле, јел' тако? Добро отворте очи. Е, то је сад чвор. Да, да, Мостић, то је. Тешко је то говорити, кад ви не знате, шта је а шта в. То је чист рачун. Но, фала богу Бадава имате наочари, кад нисте пазили. Они, који седе у скамији, збивају снове. Е, да смо весели! Но, фала богу. о-в па чист рачу. Креда му почине већ испадати из руке. Пасте, пишите. Сад знате-ли шта је то? Дакле, шта је онда било. То је било. Јел' вам појатно? . . .

Један ситничар.

!

Док је Н и к а ков'о
 Подузеће ново
 Подузеће круто
 С в е т и с л а в је ћут'о. . . ,
 Сад С в е т и с л а в ради
 А наш Н и к а млади
 Час бледи, час жути,
 Али мудро — ћ у т и .

Аб.

Р е ц е п т.

Куц! Куц! Херајн! Помоз бог господине! Помос пог. Но шта оче? Та дошла сам господине муж ми се разбол'о, па знате да ми дате рецепте да идем у патеку. Тако рече једна жена доктору, коју је муж њему послао из ципилука, само да мање плати. А шта њега фалиш? Запита доктор, који је једва нешто српски натуцао, и посади се за сто узевши плајваз у руку.

Та знате све му је мука. Мука, но доби на блује. П'онда овај — знате да опростите и крста га болу. Добиш маст, маше тобре нему. Понда се и од главе тужи, настави жена, мислим се боже склони — нијели на какве чини наш'о. Но пише ја „фластер“, метеш њега на кљафа. Фластер имамо прид пенцери одговори жена. Имаш право, тобре не требаш купити. Та да знате због деце што у школу иду, начинила је варош и нашим шором.

Шта још нему поле? упита доктор. О! по'нда знате, — окренувши се докторки, која опет ни бекнути није знала српски — знате дође му ватра, ко усплајри се, јави ће пожар бити. Е то ништа купиш бело плајваз, маше на „Цукерпапир“ метеш на кљафа њега. Та он нема још господине ал бојим се знате да не буде. Има, нема, маше само.

Јо, Понда се и на десни тужи, нећел то бити пољачина, — а! господине? Ја не сва шта то каше. Е та знам ја да ви то незнате то ми жене знате — опет се окрене докторки — боље знамо.

Да вам кажем господине само, он се знате лане баш на св. Пантелију разбол'о, понда смо звали другог доктора (тирац'та) долазијо комшији знате лечијо му краву, а ми онда да и њега зовемо, тако до душе бијо је дваред и дао му је „лакфир“ да пије, и ко боље му је било, ал од оно доба се тужи на десни. Тако до душе није ни иско више од форинте шајна понда га више нисмо ни звали. Кад ове године баш на „мученике“ да он удеси плуг да оре под „башћу“ ето још до довече се разболело, па ето што кажу све једнако лежи, и бог зна оћел и оздравити, јер знате ми жене на то врло држимо да: „ко се на мученике разболе, тај не приболе.“

Доктора све мука подузимаше од силна причања женина, па ће јој прикинути говор и рећи: Само тако ради, како ја казале вама, бити добре, и не једи кермача мяса, пружи јој рецепт и устане од стола.

А шта сам дужна? запита жена. Форинте, одговори, доктор. Ију жалосна та то је много! Та кажем сунца ми да оном лане нисмо дали више од форинте

шајна. Е оно не доктор, оно флакер — лодоктор из Мола. Та јест из Мола је, ал опет много је! Е а шта ја тушта писале! платиш само, па марш ц'аус. Та платићу, ал, ти баш нећеш више видети моје крајцаре проумла жена и оде и без „збогом остај.“

Кад је изашла на сокак, мисли се оћел ићи у Апотеку ил не, понда опет рече у себи: „Та што би и тамо још трошила, кад знам да ће умрети.“

„Ко се на мученике разболе, тај не приболе.“

Б.

Подела снаге.

Кад је оно бог створио људе
Човеку је дао јаку снагу.
Заплака се жена слабомоћна:
„Аој боже, неправо нам делиш.
У човека снага изобилна,
А у мене слаботиња сама,
Слабо тело и ноге и руке
Где је, боже, где је мени снаге!“
Бог јој на то ништа не одврати,
Ал јој шапну један Анђ'о мали
Пола збиљно а пола у шали:
„Утеши се жено расплакана,
Немој мислит' да си слаба страна;
Не греши се богу праведноме,
— Твоја ј' снага у језику твоме.“

Унуче: Хајде деда, затвори очи!

Деда: А зашто?

Унуче: Мама је јуче казала тати, да кад деда затвори очи, да ћемо се сви преселити у твоју кућу.

— о—ћ.

Непромишљено. Мати: За име божје, дете, куда си то тумарала: гле, како ти је кецеља прљава; иди баш си право прасе!

Дете: А шта је то прасе?

Мати: Зар не знаш? То је крмачино дете.

— о—ћ.

Учитељ: Докле су били Адам и Ева у рају?

Ћаче: Док нису јабуке узреле!

— о—ћ.

Учитељ: Хајде ми кажи, Перо, од чега је твој кожих?

Пера: Од вуне.

Учитељ: А од кога добијамо ми ту вуну?

Пера: Од овце.

Учитељ: Па којој дакле животињи треба да захвалиш, што имаш тај кожих?

Пера: Мом оцу.

— о—ћ.

доноси у своме седмом броју за 1884. ове чланке: 1. Ништа није на одмет (песма са сликом). 2. Беспосличари 3. На врх брда, (песма од Војислава) 4. На врби свирала (песма са сликом) од Радана. 5. Нешто о последицама проналаска Америке, од Браца Младена. 6. Пролеће (песма В. Бичанске.) 7. Радосна мајка (песма са сликом) од М — — ћа. 8. Веран коњаник, с мађарског од Милана. 9. О пужевима (са 5 слика) од З. В. Васићеве. 10. Рачунске игре. 11. О ружи, од Р. М. 12. Оченаш, (песма од † Саве Мркаља). 13. Из Федрових басана (с латинског од Радана). 14. Овејана зрнаца. 15. Две мачке — басна. — 16. Дјеца у пролеће, (песма од Ђорђа Мариновића.) 17. Разнолије. 18. Даштања. 19. Решење даштања.

Рукописи и све што се тиче уредништва, шаље се на адресу: Dr. Jov. Jovanović Wien, IX. Porcelangasse Nr 56. — „Невен“ чика Јовин лист излази двапут месечно на читавом табаку. Цена је за Аустро-Угарску на читаву годину 4 ф., на пола године 2 ф. За Србију и Црну гору и остале крајеве 10 дин. или 5 ф. у банкама на читаву годину, односно 5 динара или 2 фор. 50 новч. на пола године, и шаље се на адресу: Штампарије А. ПАЈЕВИЋА у Н. Саду.

ПОЗИВ НА ПРЕТПЛАТУ

НА

„СРПСКИ ЗАБАВНИК“

ЛИСТ ЗА ЗАБАВУ, ПОУКУ И КЊИЖЕВНОСТ.

Одавна се осетила била потреба, да би ваљало у Загребу покренути српски лист, једно за то, да се тиме даде видљиви знак српскоме животу, а друго, да се на тај начин ствара читалачка публика, јер непобитна је истина, да је издавање листова у разним крајевима нашега народа најсигурнији пут за стварање читалачке публике. То су разлози, који су нас навели, те смо почетком ове године покренули „Српски забавник“ у Загребу.

И нисмо се преварили у нади, да ће српска читалачка публика наш лист са одушевљењем дочекати. Изјаве и поздраве, које добисмо из разних крајева нашега народа, уверише нас, да смо са оснутком нашега листа учинили оно, што је давно учинити требало.

Према томе надали смо се и повољном одзиву претплатника, који беше у почетку доста добар, али је на брзо одмах и застао, те морамо изјавити да ипак није такав, какав би требало да буде, и какав би могао бити у нас Срба се. Но ми се још и сада надамо бољем одзиву, те за то обраћамо на свесне Србе и Српкиње, молећи их, да наш лист

—> Још се могу добити сви бројеви „Стармалог“ од почетка до данас. <—

потпомогну скупљањем претплатника, како би исти могао добро напредовати и дугог века бити, те да нам буде све-тао образ на дивану.

Наша је воља, а твоја — и воља и потпора, српски народе! Од тебе зависимо!

Ваља нагласити, да покретачи „Српског забавника“ не траже никакве материјалне користи; али им је жеља, да достојно награђују рад писаца и сарадника својих, како би се у том погледу код нас напред коракнуло.

Досадањи садржај „Српског забавника“ јасно показује његов смер и правац.

„Српски забавник“ излази сваког 5. 15. и 25. дана у месецу. Цена му је на читаву годину 4 фор, на по године 2 фор., на три месеца 1 фор, а за иноземство на годину 5 фор. а вр. или 12 динара. Ко скупи 10 претплатника доби-јаће лист бесплатно годину дана.

Сви бројеви, који су од почетка године изишли, могу се још добити.

Претплата се шаље: Душану Роговићу, уреднику „Српског забавника“ у Загребу, жупанијска улица бр. 4.; а из Србије: књижари Велимира Валожића у Београду.

У Загребу 30. марта 1884.

Уредништво „Српског забавника.“

Још се може добити нова књижица:

ПОЛИТИЧКИ АТЕНТАТ

ИЗВЕДЕН

Од „СТРАНКЕ СРПСКИХ НОТАБИЛИТЕТА“

ПРОТИВ

„СРПСКЕ НАРОДНЕ СЛОБОДОУМНЕ СТРАНКЕ“

у Вел. Кикинди 1. априла 1884.

НАПИСАО

Јаша Томић.

Цена јој је 25 новч. комад, а може се добити у свима већим местима. Ко би још желео исту кушити или растуривати уз 25% рабат, нека се обрати Штампарији А. Пајевића у Н. Саду.

Прво п. кр. прив. Дунавско паробродско друштво.

РЕД ШЛОВИДБЕ.

Пошт. лађа од 1. априла 1884. до даље наредбе.

Од НОВОГ САДА у ТИТЕЛ и станице НА ТИ-И: Средом и недељом у 5^{1/2} сах. после подне.

Од НОВОГА САДА у ЗЕМУН-БЕОГРАД: сваки дан у 5^{1/2} сах. после подне.

Од НОВОГА САДА у ОРШАВУ-ГАЛАЦ: Средом, петком и недељом у 5^{1/2} сах. после подне.

Од НОВОГА САДА у ЦАРИГРАД преко РУШ-ЧУКА-ВАРНЕ: Недељом у 5^{1/2} сах. после подне.

Од НОВОГА САДА у БУДИМПЕШТУ: Сваки дан у 10^{3/4} сах. пре подне.

Н. Сад. 30 марта 1884.

Агенција.

ОГЛАСИ.

Слободан сам пошт. публици до знања ставити, да сам своју помодну галантеријску и белог еспана трговину са пролетњом робом потпуно снабдео.

Нарочито препоручујем велики избор сунцобрана, Лепеза, Чарапа, Вулова у бојама и т. д. Особито обраћам пажњу поштов. публике на моје велико сто-вариште готових

ЖЕНСКИХ МАНТЛЕТА И ОГРТАЧА ЗА КИШУ

по најновијој фазони просто и богато израђених, све послугом солидном а ценом најнижом утврђеном. —

Препоручујући своју трговину пошт. публици остајем на услузи

Стева Димитријевић

трговац „Код златне Кугле“ главна улица у Новоме Саду

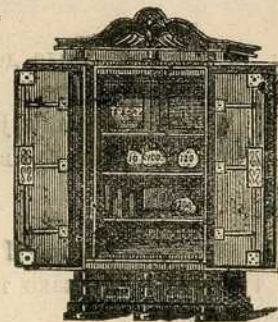
5—6

КАСЕ

по најновијој американ-ској системи сигурне од ватре и харе из фабрике

ФЕЛИКСА БЛАЖИЧЕКА

У БЕЧУ

у солидности и каквоћи израде не уступају ни једној до сада познатој фабрици а у цени су знатно јефтиније. — Наручбине прима и одправља госп. Ђорђе Миличевић, трговац у Бечу, Lazzenhof, код кога се могу мустре видити и цене сазнати.

8—33